

Dokument z posiedzenia

A8-0203/2018

7.6.2018

SPRAWOZDANIE

w sprawie roli miast w ramach instytucjonalnych Unii
(2017/2037(INI))

Komisja Spraw Konstytucyjnych

Sprawozdawca: Kazimierz Michał Ujazdowski

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*):
Jan Olbrycht, Komisja Rozwoju Regionalnego

(*) Zaangażowana komisja – art. 54 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
OPINIA KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO	13
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	18
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	19

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie roli miast w ramach instytucjonalnych Unii (2017/2037(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), a w szczególności jego art. 5 ust. 3, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie wpływu Traktatu z Lizbony na rozwój równowagi instytucjonalnej w Unii Europejskiej¹,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 maja 2015 r. pt. „Program UE – Lepsze wyniki dzięki lepszemu stanowiению prawa” (COM(2015)0215),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej², w szczególności jej art. 41,
- uwzględniając pakt amsterdamski ustanawiający program rozwoju miast w UE, uzgodniony w dniu 30 maja 2016 r. przez unijnych ministrów odpowiedzialnych za sprawy miejskie,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 września 2015 r. w sprawie miejskiego wymiaru polityki UE³,
- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych⁴,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 lipca 2014 r. zatytułowany „Miejski wymiar polityki UE – kluczowe elementy agendy miejskiej UE” (COM(2014)0490),
- uwzględniając deklarację „W kierunku unijnego programu rozwoju miast”, uzgodnioną przez ministrów ds. spójności terytorialnej i spraw miejskich w dniu 10 czerwca 2015 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej⁶,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie agendy miejskiej

¹ Dz.U. C 212 E z 5.8.2010, s. 82.

² Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391.

³ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 124.

⁴ Dz.U. L 74 z 14.3.2014, s. 1.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0049.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0048.

dla UE,

- uwzględniając Kartę lipską na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich, przyjętą na nieformalnym posiedzeniu ministrów ds. rozwoju miast i spójności terytorialnej, które odbyło się w Lipsku w dniach 24–25 maja 2007 r.,
 - uwzględniając nowy program dotyczący miast, przyjęty na Konferencji Narodów Zjednoczonych dotyczącej mieszkalnictwa i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (Habitat III) w Quito (Ekwador) w dniu 20 października 2016 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z 2016 r. na temat stanu europejskich miast,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania w sprawie obywatelstwa UE – 2017 r.: wzmocnienie praw obywateli w Unii demokratycznych zmian¹;
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju Regionalnego (A8-0203/2018),
- A. mając na uwadze, że na mocy traktatu z Maastricht ustanowiono Europejski Komitet Regionów, angażując tym samym miasta – za pośrednictwem ich reprezentacji w Komitecie – w odgrywanie doradczej roli w unijnym procesie podejmowania decyzji;
- B. mając na uwadze, że Komitet Regionów wypełnia tę rolę, realizując szereg działań mających na celu promowanie dialogu i aktywnego udziału w unijnym procesie podejmowania decyzji;
- C. mając na uwadze, że Protokół nr 2 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności przyznaje Europejskiemu Komitetowi Regionów prawo do wniesienia skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w przypadku aktów prawodawczych, które naruszają zasadę pomocniczości lub proporcjonalności, a których przyjęcie wymaga – na mocy Traktatu – konsultacji z Komitetem; mając na uwadze, że dzięki temu miasta dysponują pożytecznym instrumentem obrony swoich interesów w Unii Europejskiej;
- D. mając na uwadze, że należy wyraźnie odróżnić przedstawicieli miast, o których mowa w traktatach, takich jak członkowie Komitetu Regionów, od stowarzyszeń reprezentujących interesy miast;
- E. mając na uwadze, że większość ludności UE (ponad 70 %) żyje na obszarach miejskich;
- F. mając na uwadze, że proces deterytorializacji władzy, nieodłącznie powiązany z globalizacją, nie wyklucza istnienia sieci europejskich miast, w których określa się i realizuje interesy obywateli Unii;
- G. mając na uwadze, że większość strategii politycznych i prawodawstwa UE jest wdrażana na szczeblu lokalnym i regionalnym, w tym na poziomie miast, i obejmuje

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0487.

- dzisiaj prawie wszystkie obszary polityczne, gospodarcze i społeczne;
- H. mając na uwadze, że struktura instytucjonalna UE opiera się na zasadach wielopoziomowego sprawowania rządów i pomocniczości;
 - I. mając na uwadze, że przyjęta przez Komitet Regionów „Karta wielopoziomowego sprawowania rządów w Europie” wskazuje na bliski związek między partnerską i lojalną współpracą Unii Europejskiej, państw członkowskich oraz samorządów regionalnych i lokalnych a opartą na zasadzie równości legitymacją i odpowiedzialnością wszystkich szczebli rządowych i administracyjnych w zakresie ich kompetencji;
 - J. mając na uwadze, że Komitet Regionów utworzył Sieć Monitorującą Stosowanie Zasady Pomocniczości w celu ułatwienia wymiany między władzami lokalnymi i regionalnymi w Unii Europejskiej a instytucjami UE informacji na temat dokumentów Komisji Europejskiej i wniosków ustawodawczych, które mają bezpośredni wpływ na władze lokalne i regionalne;
 - K. mając na uwadze, że w wyżej wspomnianej rezolucji z dnia 12 grudnia 2017 r. Parlament Europejski zaapelował do Komisji o zachęcanie władz lokalnych do wyznaczania doradców odpowiedzialnych za sprawy europejskie w celu umocnienia obywatelstwa UE i korzystania z praw obywatelskich, ponieważ jest to szczebel najbliższy obywatelom;
 - L. mając na uwadze, że w Karcie lipskiej na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich używa się terminu „miasta europejskie”;
 - M. mając na uwadze, że Porozumienie Burmistrzów pomogło opracować zintegrowane strategie łagodzenia zmiany klimatu i dostosowania się do niej, poprawić efektywność energetyczną i w większym stopniu wykorzystywać energię ze źródeł odnawialnych; mając na uwadze, że takie inicjatywy pokazują, jak współpraca między miastami i wymiana najlepszych praktyk mogą pomóc w osiągnięciu celów unijnych strategii politycznych;
 - N. mając na uwadze, że zgodnie z Kartą lipską miasta europejskie uznawane są za „cenne i niezastąpione dobra gospodarcze, społeczne i kulturowe” i powinny wziąć odpowiedzialność za spójność terytorialną, a jednym z głównych wniosków sprawozdania Komisji z 2016 r. w sprawie miast jest stwierdzenie, że miasta mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia przez UE celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych; mając na uwadze, że w związku z tym miastom należy przyznać istotną rolę w polityce spójności;
 - O. mając na uwadze, że w Karcie lipskiej uznaje się spoczywający na właściwych ministrach państw członkowskich obowiązek promowania zrównoważonej organizacji terytorialnej opartej na europejskiej policentrycznej strukturze miejskiej, a także stwierdza się, że miasta powinny być głównymi ośrodkami rozwoju regionów miejskich i przyjąć na siebie odpowiedzialność za spójność terytorialną;
 - P. mając na uwadze, że agenda miejska dla UE („pakt amsterdamski”) z jednej strony potwierdza pełne poszanowanie zasady pomocniczości i kompetencji przewidzianych w

Traktatach UE, a z drugiej strony stanowi platformę współpracy między państwami członkowskimi, regionami, miastami, Komisją, Parlamentem Europejskim i organami doradczymi Unii oraz innymi zainteresowanymi stronami w ramach partnerstw z myślą o przyczynianiu się nieformalnie do opracowania i przeglądu obecnego i przyszłego prawodawstwa UE;

- Q. mając na uwadze, że w zakres tej agendy wchodzi zwłaszcza filar procesu lepszego stanowienia prawa, którego celem jest skupienie się na skuteczniejszym i spójniejszym wdrażaniu strategii politycznych, ustawodawstwa i instrumentów prawnych Unii, ale który nie obejmuje jednak uchwalania nowych przepisów;
- R. mając na uwadze, że Komisja zachęca władze lokalne, w ramach pakietu dotyczącego lepszego stanowienia prawa, do udziału ad hoc w przeprowadzaniu ocen oddziaływania terytorialnego przyszłych wniosków ustawodawczych na zasadzie ad hoc;
- S. mając na uwadze, że w konkluzjach z dnia 24 czerwca 2016 r. Rada z zadowoleniem przyjęła pakt amsterdamski oraz wezwała między innymi Komisję, państwa członkowskie, władze lokalne i regionalne oraz Parlament Europejski do podjęcia dalszych działań w tym kontekście, a także zwróciła się do Parlamentu o rozpatrzenie wyników i zaleceń partnerstwa w oparciu o wytyczne dyrektorów generalnych odpowiedzialnych za sprawy miast, w kontekście programów prac właściwych komisji podczas omawiania odnośnego obowiązującego i przyszłego ustawodawstwa UE;
- T. mając na uwadze, że w ramach tych samych agend miejskich powierza się Komisji między innymi zadanie uwzględnienia wyników i zaleceń partnerstw przy opracowywaniu lub zmienianiu odnośnego ustawodawstwa, instrumentów i inicjatyw UE, a także współpracy z władzami miast i ich organizacjami przedstawicielskimi dzięki różnym istniejącym możliwościom konsultacji i otrzymywania informacji zwrotnych, oferowanym w kontekście opracowywania nowych inicjatyw politycznych i ustawodawczych oraz oceny istniejących strategii, polityk i ustawodawstwa UE;
- U. mając na uwadze, że nowe światowe wyzwania w zakresie bezpieczeństwa i imigracji, zmian demograficznych, bezrobocia młodzieży, a także wyzwania związane z jakością usług publicznych, dostępem do czystej i przystępnej cenowo energii, klęskami żywiołowymi i ochroną środowiska wymagają reakcji na szczeblu lokalnym, a w związku z tym większego zaangażowania miast przy opracowywaniu i wdrażaniu strategii politycznych UE;
- V. mając na uwadze, że wartość europejskich miast wynika również z faktu, iż mieszczą one znaczną część wspólnego dziedzictwa kulturowego Europy;
- W. mając na uwadze, że miasta stanowią szczebel władzy politycznej, który obywatele najlepiej rozumieją, i w związku z tym mają one ogromny potencjał jako miejsca umożliwiające obywatelom angażowanie się w konstruktywne dyskusje, przed którymi – w świetle doświadczeń Komitetu Regionów nabytych przy organizowaniu dialogu obywatelskiego we współpracy z partnerami lokalnymi i regionalnymi – rysują się obiecujące perspektywy;
- X. mając na uwadze, że w kontekście wymagań politycznych wynikających z agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i z porozumienia klimatycznego z Paryża miasta

zwiększyły swoją zdolność opracowywania innowacyjnych politycznych rozwiązań i instrumentów w interesie zrównoważonego rozwoju społecznego, środowiskowego i gospodarczego oraz uczciwych systemów handlowych, a także łączenia się w obrębie UE i na szczeblu międzynarodowym w sieci kontaktów w celu wdrażania rozwiązań i instrumentów wykraczających poza istniejące formaty;

- Y. mając na uwadze, że w deklaracji „W kierunku unijnego programu rozwoju miast”, uzgodnionej przez ministrów ds. spójności terytorialnej i spraw miejskich w czerwcu 2015 r., uznaje się ważną rolę Komitetu Regionów, EUROCITIES i Rady Gmin i Regionów Europy w wyrażaniu interesów obszarów miejskich;
- Z. mając na uwadze, że miasta mogą oferować możliwość wykorzystania potencjału obywatelstwa europejskiego i umocnienia go w ramach promowania aktywnego obywatelstwa, wynikającą z założenia, że miasta mogą skuteczniej tworzyć struktury pośredniczące między UE a obywatelami;
- AA. mając na uwadze, że udział miast w unijnych strategiach politycznych przyczynia się do poprawy lokalnej odpowiedzialności za procesy unijne, lepszego zarządzania w ramach europejskiej demokracji o bardziej partycypacyjnym charakterze, poprawy zdolności administracyjnych i lepszej jakości usług publicznych w skali całej UE, tym samym przyczyniając się do korzystania z prawa do dobrej administracji zgodnie z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- BB. mając na uwadze, że ważne jest zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych na możliwie najwcześniejszym etapie cyklu kształtowania polityki i uczynienie z nich integralnej części systemu ocen oddziaływania terytorialnego;
- CC. mając na uwadze, że obecna forma udziału miast jest niezadowolająca z punktu widzenia pożądanego wpływu na opracowywanie i wdrażanie unijnych strategii politycznych i ustawodawstwa UE; mając ponadto na uwadze, że ten wpływ będzie większy, jeśli ukonstytuują się sieci miast oparte na wzajemnych powiązaniach historycznych, geograficznych, demograficznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych;
- 1. zauważa, że zaangażowanie miast, w rozumieniu aglomeracji miejskich i metropolii, a także małych i średniej wielkości miast w unijny proces decyzyjny jest ułatwione dzięki ich udziałowi w Komitecie Regionów, będącym organem konsultacyjnym i doradczym; jest przekonany, że obecna struktura instytucjonalna umożliwia powstawanie platform współpracy między miastami, a także między miastami i ich organizacjami przedstawicielskimi oraz organami decyzyjnymi na szczeblach krajowym i unijnym, zgodnie z zasadami lojalnej współpracy, pomocniczości i proporcjonalności;
- 2. zwraca uwagę na to, że nie ma jednolitej definicji miasta z punktu widzenia liczby ludności, powierzchni, funkcji, stopnia autonomii, a tylko z punktu widzenia stopnia urbanizacji i gęstości zaludnienia, i w związku z tym każde państwo członkowskie może mieć i będzie miało inne podejście do tego pojęcia;
- 3. stwierdza, że UE stopniowo wzmacnia miejski wymiar pewnej liczby obszarów swojej polityki, co odzwierciedla się m.in. w koncepcji „Inteligentne miasta i społeczności” (europejskie partnerstwo innowacyjne) oraz w takich inicjatywach, jak inicjatywy

wspólnotowe URBAN I i URBAN II, zrównoważony rozwój obszarów miejskich (art. 7 EFRR¹), program dotyczący sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich, innowacyjne działania miejskie, Europejska Stolica Kultury, Zielona Stolica Europy oraz Europejska Stolica Innowacji, Porozumienie Burmistrzów, a także agenda miejska dla UE;

4. przypomina, że miasta odgrywają ważną rolę we wdrażaniu niektórych strategii politycznych i instrumentów UE, np. w obszarze polityki spójności i europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; apeluje w związku z tym do miast o pracę w zintegrowany sposób dzięki współpracy ze wszystkimi szczeblami administracji, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim, zgodnie z zasadą partnerstwa;
5. podkreśla kluczową rolę miast, jak również wszystkich organów lokalnych w przygotowywaniu, projektowaniu, finansowaniu i wdrażaniu głównych unijnych strategii politycznych, np. w obszarze walki ze zmianą klimatu, za pomocą miejskiego, gospodarczego, społecznego i terytorialnego procesu rozwoju umożliwiającego miastom mierzenie się z nowymi wyzwaniami i wykorzystanie możliwości w ramach nadchodzącego okresu unijnego finansowania w celu zmobilizowania dostępnych środków nie tylko dla inteligentnych i zrównoważonych, ale także kreatywnych miast przyszłości; w tym kontekście podkreśla także znaczenie strategii i inicjatyw o zasięgu światowym, takich jak cele ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju czy Światowe Porozumienie Burmistrzów;
6. podkreśla, że ponieważ miasta potwierdziły swoją zdolność do skutecznego zarządzania zintegrowanymi działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju miast, powinno się zwiększyć ich rolę w realizacji wszystkich odpowiednich polityk;
7. podkreśla potencjał powierzenia miastom istotnej roli, którą mogą odegrać w polityce zewnętrznej Unii jako narzędzie dyplomacji publicznej, łączące ludzi z różnych krajów i służące rozwiązywaniu problemów z różnych powodów nieobecnych w programach politycznych wysokiego szczebla, oraz wzywa w związku z tym do lepszego finansowania odpowiednich unijnych mechanizmów wsparcia;
8. wskazuje jednakże na fakt, że niekiedy miasta nie mają odpowiednich instrumentów i zdolności administracyjnej, aby uczestniczyć w procedurach przetargowych w celu uzyskania funduszy UE; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym utworzenie punktów kompleksowej obsługi dla miast, których strony internetowe i materiały informacyjne powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych Unii; apeluje o lepszą koordynację i integrację instrumentów i programów przeznaczonych dla miast z różnorodnymi strategiami politycznymi UE dzięki mianowaniu komisarza, który objąłby polityczne przywództwo w tej dziedzinie, aby nadać tym politykom strategiczny kierunek, w zgodzie z rosnącą uwagą poświęcaną w unijnej polityce obszarom miejskim, a także przy uwzględnieniu w tej kwestii różnorodnego charakteru różnic między poszczególnymi europejskimi organami lokalnymi i ich potencjałem; podkreśla, że istotne jest propagowanie bardziej zrównoważonego podejścia do miast, bez względu na ich wielkość, z punktu widzenia dostępu do tych instrumentów i

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289).

programów, zwłaszcza dzięki rozwojowi potencjału doradczego;

9. z zadowoleniem przyjmuje stworzenie agendy miejskiej dla UE jako nowego modelu zarządzania wielopoziomowego opartego na partnerstwie dzięki angażowaniu miast w przegląd obowiązującego ustawodawstwa oraz dyskusję nad przyszłym kształtem polityki; podkreśla konieczność opracowania zintegrowanego i całościowego podejścia w praktycznym stosowaniu zarządzania wielopoziomowego określonego w aktach prawnych UE, w zgodzie z podstawowymi celami polityki UE; odnotowuje ważną rolę uzupełniającą odgrywaną przez podejście uwzględniające warunki na miejscu i podejście oddolne, takie jak rozwój lokalny kierowany przez społeczność;
10. wzywa do skoordynowania, wzmocnienia i sformalizowania agendy miejskiej; jest przekonany, że nie powinna ona pozostać dobrowolnym procesem oraz że państwa członkowskie i Komisja powinny przejąć większą odpowiedzialność, a także zobowiązać się do uważnego zbadania, a tam gdzie jest to możliwe, do wprowadzenia w życie otrzymywanych zaleceń;
11. zwraca się do partnerstw działających w ramach agendy miejskiej, aby szybko przyjęły zalecenia i plany działania; ponadto apeluje do Komisji, aby wykazała, w jaki sposób bierze się pod uwagę te konkretne propozycje, w szczególności w odniesieniu do lepszego stanowienia prawa, finansowania i wiedzy, oraz aby włączyła je w stosownych przypadkach do przyszłych wniosków ustawodawczych; apeluje do Komisji o systematyczne przedstawianie Parlamentowi sprawozdań z wynikami tych działań;
12. z zadowoleniem przyjmuje powstanie platform współpracy między miastami, które umożliwiają uzyskanie synergii w ramach współpracy transgranicznej i lepsze wdrażanie unijnych strategii politycznych na szczeblu lokalnym; uważa, że unijne Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii jest przykładem godnym naśladowania;
13. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie przez Komisję platformy z danymi dotyczącymi miast; niemniej jednak wzywa Eurostat i Komisję do gromadzenia i opracowywania bardziej szczegółowych danych, w szczególności danych dotyczących przepływów, aby umożliwić skuteczne dostosowywanie istniejących i kształtowanie przyszłych polityk;
14. uważa, że konieczne jest zwiększenie wczesnego i skoordynowanego angażowania miast w unijny proces decyzyjny w ramach obecnej struktury instytucjonalnej UE, zwłaszcza w odniesieniu do przepisów mających bezpośredni wpływ na miasta, w sposób zapewniający przejrzystość w polityce i procesie decyzyjnym z jednoczesnym uwzględnieniem różnych realiów konstytucyjnych państw członkowskich; domaga się większej przejrzystości i angażowania obywateli w unijny proces decyzyjny; w tym względzie pochwała europejską inicjatywę obywatelską i wzywa do lepszego promowania tego narzędzia w państwach członkowskich;
15. jest przekonany, że istnieje potrzeba znaczącego wzmocnienia roli miast w kształtowaniu przyszłych polityk UE; wzywa zatem UE, aby zwłaszcza w perspektywie długoterminowej ponownie rozważyła wprowadzenie europejskiej polityki miejskiej;
16. przypomina, że Komitet Regionów koordynuje platformę monitorowania strategii

„Europa 2020” (EUROPE 2020MP), której głównym zadaniem jest dopilnowanie, aby uwzględnić opinie miast, regionów i innych organów lokalnych w określaniu strategii Komisji na rzecz wzrostu gospodarczego i innowacji;

17. zaleca, by wzmocnić polityczną reprezentację miast i gmin w obecnych unijnych ramach instytucjonalnych, również przez uwzględnienie wzmocnienia reprezentacji miast przez państwa członkowskie w obrębie Komitetu Regionów, bez ograniczania roli regionów i obszarów wiejskich;
18. zwraca się do państw członkowskich, aby dopilnowały, że zgłaszane przez nie kandydatury do Komitetu Regionów w pełni odzwierciedlają różnorodność ich struktur terytorialnych, oraz aby w stosownych przypadkach proponowały mianowanie większej liczby przedstawicieli szczebla lokalnego w Komitecie Regionów;
19. podkreśla znaczenie stowarzyszeń reprezentujących miasta, takich jak EUROCITIES i Rada Gmin i Regionów Europy; opowiada się za większym zaangażowaniem europejskich stowarzyszeń reprezentujących organy lokalne i interesy miast w opracowywanie strategii politycznych, takich jak sieć EUROCITIES i Rada Gmin i Regionów Europy i inne, oraz uważa, że tego rodzaju stowarzyszenia powinny stać się kluczowymi partnerami instytucji unijnych w ramach stałego zorganizowanego mechanizmu dialogu, w tym za pośrednictwem Komitetu Regionów, zwłaszcza na etapie przedustawodawczym;
20. zaleca, aby przeprowadzać oceny oddziaływania terytorialnego w odniesieniu do wszystkich strategii politycznych i przepisów mających wpływ na szczebel lokalny; uważa, że dialog ze stowarzyszeniami reprezentującymi organy lokalne i miejskie powinien umożliwiać im wnoszenie wkładu w oceny oddziaływania terytorialnego, udzielanie porad na temat analiz przygotowawczych na potrzeby kształtowania polityki oraz regularne przekazywanie ukierunkowanej fachowej wiedzy technicznej na temat wdrażania przepisów UE na szczeblu niższym niż krajowy; przypomina, że Komitet Regionów przeprowadza oceny oddziaływania terytorialnego;
21. zachęca do większej współpracy między Radą a organami lokalnymi; apeluje o zwiększenie roli miast, regionów i ich stowarzyszeń przedstawicielskich odgrywanej w obrębie Rady w sprawach oddziałujących na szczebel lokalny;
22. uważa, że miasta, ośrodki miejskie i gminy należy postrzegać szerzej niż zwykle struktury zarządzania publicznego pod demokratyczną kontrolą, i widzieć je jako potencjalne fora publicznej debaty, przekazywania wiedzy i kształtowania przestrzeni politycznej w UE, bez podważania roli obszarów wiejskich; odnotowuje, że konieczne jest zdefiniowanie elementów służących ochronie europejskiej przestrzeni publicznej charakteryzującej się korzystaniem z podstawowych praw i wolności oraz wartościami takimi jak równość, niedyskryminacja i sprawiedliwość;
23. podkreśla znaczenie roli społeczeństwa obywatelskiego w życiu politycznym UE; uważa, że miasta stanowią szczebel, w ramach którego ludzie mogą w największym stopniu się angażować, ponieważ miasta posiadają uprzywilejowany dostęp do szerokiego grona ludności UE; zauważa, że miasta mogą zatem odgrywać legitymizującą rolę i mieć wkład w kampanie podnoszące świadomość w zakresie praw obywateli UE;

24. przypomina, że regiony i miasta należy uznać za ośrodki odgrywające pozytywną rolę w opracowywaniu strategii UE, gdzie problemy o charakterze globalnym są podejmowane i rozwiązywane na szczeblu lokalnym, co przyczynia się do umocnienia unijnego wielopoziomowego systemu rządzenia, oraz że taka perspektywa ma praktyczne skutki dla instytucjonalnych ram unijnego oddolnego lub odgórnego procesu podejmowania decyzji;
25. jest przekonany, że reprezentacja miast nie powinna ograniczać się jedynie do ich oficjalnych przedstawicieli wchodzących w skład struktur zarządczych lub konsultacyjnych oraz że miasta, miejscowości i wsie – a nie tylko stolice państw i regionów – mogłyby stać się ośrodkami debaty nad przyszłością Unii i jej strategii politycznych;
26. uważa, że gminy muszą wyznaczyć doradcę odpowiedzialnego za sprawy europejskie, jeżeli chcą stać się ośrodkami debaty na temat przyszłości Unii i jej strategii politycznych, oraz że powinna powstać sieć lokalnych doradców mających takie uprawnienia;
27. wzywa do udzielenia dostatecznego wsparcia miastom i organom lokalnym, aby miały one większy wpływ na miejski wymiar kształtowania unijnej polityki;
28. zaleca wykorzystanie potencjału unijnych miast do celów projektowania i realizacji unijnych strategii politycznych w drodze debat i konsultacji nad kwestiami dotyczącymi miast, wykraczających poza politykę miejską sensu stricto;
29. kładzie nacisk na fakt, że taki cel będzie możliwy do osiągnięcia tylko wtedy, gdy debaty i konsultacje będą się toczyć na obszarach miejskich poza stolicami krajowymi lub regionalnymi, mogących stanowić łatwo dostępne forum dla obywateli mieszkających w pobliżu, łącznie z miasteczkami i wioskami, ponieważ podstawowym celem jest zbliżenie Unii Europejskiej do jej obywateli;
30. uznaje znaczenie opracowania modeli zaangażowania dostosowanych do zróżnicowanych warunków i obszarów miejskich o różnym rozmiarze i znaczeniu, od europejskich stolic do małych i średnich miast;
31. uważa, że Parlament razem z Komitetem Regionów są naturalnymi propagatorami takiego procesu, gdyż mogą stawiać pytania, które stanowią punkt wyjścia do dyskusji i konsultacji, a także wniosków opartych na zebranych głosach, opiniach i projektach;
32. proponuje, aby proces konsultacji z obywatelami był organizowany przez Parlament i Komitet Regionów we współpracy z tymi europejskimi radami miejskimi, które uznano za fora debaty publicznej na szczeblu europejskim, oraz by fora takie utworzyć – w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi – przede wszystkim w miastach mających znaczenie dla większości mieszkańców danych regionów oraz wpływ na ich życie, tak aby zapewnić możliwie najszerszy udział;
33. sugeruje ponadto, aby rady miejskie miast uznanych za europejskie fora debaty były odpowiedzialne za umożliwienie uniwersytetom, lokalnym szkołom i innym instytucjom oświatowym, a także mediom, organizacjom społecznym i stowarzyszeniom oraz ogólnie całemu społeczeństwu profesjonalnego, publicznego,

bezpłatnego, szerokiego i otwartego dostępu, a także za umożliwienie udziału w debatach i konsultacjach; jest przekonany, że rady powinny także być odpowiedzialne za zapraszanie przedstawicieli wszystkich szczebli zarządzania miastem, w tym mniejszych jednostek lub rad partnerskich z szerszego obszaru miejskiego, oraz że praktyczne byłoby określenie zakresu terytorialnego takiego obowiązku w porozumieniu zawartym między odpowiednimi organami szczebla unijnego a radą miasta będącego europejskim forum;

34. proponuje opracowanie programu pilotażowego 54 europejskich forów debaty – przy zapewnieniu wyważonej reprezentacji terytorialnej oraz reprezentacji miast o różnej wielkości – realizowanego w miastach niebędących stolicami państw członkowskich w celu stworzenia systemu debaty gminnej i konsultacji w sprawach UE;
35. podkreśla potrzebę wymiany dobrych praktyk między miastami europejskimi, ponieważ niektóre z nich pomyślnie wdrożyły programy dotyczące migracji, zmiany klimatu lub innowacyjnych miejskich planów zarządzania;
36. podkreśla, że ugruntowanie pozycji miast w kształtowaniu unijnych strategii politycznych, m.in. w obrębie Komitetu Regionów, nie podważa zaufania na innych szczeblach zarządzania, lecz przeciwnie – wzmacnia je, jako że wspiera wielopoziomowe sprawowanie rządów i pomocniczość w oparciu o wzajemne zaufanie między UE, państwami członkowskimi oraz organami regionalnymi i lokalnymi;
37. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi Regionów, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

15.5.2018

OPINIA KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO

dla Komisji Spraw Konstytucyjnych

w sprawie roli miast w ramach instytucjonalnych Unii
(2017/2037(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Jan Olbrycht

(*) Zaangażowana komisja – art. 54 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju Regionalnego zwraca się do Komisji Spraw Konstytucyjnych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przyznaje, że miasta, aglomeracje miejskie i metropolie, a także małe i średniej wielkości miasta będące filarem, na którym opierają się regiony UE, nie odgrywają formalnej roli w ramach instytucjonalnych Unii, poza rolą pełnioną przez ich przedstawicieli w Komitecie Regionów (KR), który pełni jedynie rolę doradczą; podkreśla jednak, że prawie wszystkie polityki UE mają istotny bezpośredni lub pośredni wpływ na miasta, a przedstawiciele samorządów lokalnych mogą być (zgodnie z zasadami partnerstwa oraz wielopoziomowego sprawowania rządów) istotnym ogniwem pośredniczącym między UE a jej obywatelami, którzy powinni być zaangażowani w sposób zauważalny w proces integracji europejskiej, m.in. dzięki lepszej wzajemnej komunikacji oraz informacjom wysokiej jakości dotyczącym strategii politycznych;
2. podkreśla, że w karcie lipskiej dostrzeżono, że miasta są niezastąpionym źródłem zasobów gospodarczych, społecznych i kulturowych, oraz stwierdzono, że miasta powinny wziąć odpowiedzialność za spójność terytorialną; podkreśla w związku z tym, że miastom należy przyznać istotną rolę w polityce spójności;
3. zwraca uwagę na to, że nie ma jednolitej definicji miasta w kategoriach liczby ludności, powierzchni, funkcji, stopnia autonomii, z wyjątkiem stopnia urbanizacji i gęstości zaludnienia, i w związku z tym każde państwo członkowskie może mieć i będzie miało inne podejście do tego pojęcia;

4. stwierdza, że UE stopniowo wzmacnia miejski wymiar pewnej liczby obszarów swojej polityki, co odzwierciedla się m.in. w koncepcji „Inteligentne miasta i społeczności” (europejskie partnerstwo innowacyjne) oraz w takich inicjatywach, jak inicjatywy wspólnotowe URBAN I i URBAN II, zrównoważony rozwój obszarów miejskich (art. 7 EFRR), program dotyczący sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich, innowacyjne działania miejskie, Europejska Stolica Kultury, Zielona Stolica Europy oraz Europejska Stolica Innowacji, Porozumienie Burmistrzów, a także agenda miejska dla UE;
5. podkreśla kluczową rolę miast, jak również wszystkich organów lokalnych w przygotowywaniu, projektowaniu, finansowaniu i wdrażaniu głównych unijnych strategii politycznych, np. w obszarze walki ze zmianą klimatu za pomocą miejskiego, gospodarczego, społecznego i terytorialnego procesu rozwoju umożliwiającego miastom mierzenie się z nowymi wyzwaniami i wykorzystanie możliwości w ramach nadchodzącego okresu unijnego finansowania w celu zmobilizowania dostępnych środków nie tylko dla inteligentnych i zrównoważonych, ale także kreatywnych miast przyszłości; w tym kontekście podkreśla także znaczenie strategii i inicjatyw o zasięgu światowym, takich jak cele ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju czy Światowe Porozumienie Burmistrzów;
6. podkreśla potencjał związany z istotną rolą, którą miasta mogą odegrać w polityce zewnętrznej Unii jako narzędzie dyplomacji publicznej, łączące ludzi z różnych krajów i służące rozwiązywaniu problemów z różnych powodów nieobecnych w programach politycznych wysokiego szczebla, oraz wzywa w związku z tym do lepszego finansowania odpowiednich unijnych mechanizmów wsparcia;
7. wskazuje jednakże na fakt, że niekiedy miasta nie mają odpowiednich instrumentów i zdolności administracyjnej, aby uczestniczyć w procedurach przetargowych w celu uzyskania funduszy UE; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym utworzenie punktów kompleksowej obsługi dla miast, których strony internetowe i materiały informacyjne powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych Unii, a także apeluje o lepszą koordynację i integrację instrumentów i programów przeznaczonych dla miast z różnorodnymi strategiami politycznymi UE dzięki mianowaniu komisarza, który objąłby polityczne przywództwo w tej dziedzinie, aby nadać tym politykom strategiczny kierunek, w zgodzie z rosnącą uwagą poświęcaną w unijnej polityce na obszarom miejskim, a także przy uwzględnieniu w tej kwestii różnorodnego charakteru różnic między poszczególnymi europejskimi organami lokalnymi i ich potencjałem; podkreśla, że istotne jest propagowanie bardziej zrównoważonego podejścia do miast, bez względu na ich wielkość, w dostępie do tych instrumentów i programów, zwłaszcza dzięki rozwojowi potencjału doradczego;
8. z zadowoleniem przyjmuje stworzenie agendy miejskiej dla UE jako nowego modelu zarządzania wielopoziomowego opartego na partnerstwie angażującym miasta m.in. w przegląd istniejącego prawodawstwa oraz dyskusję nad przyszłym kształtem polityki; podkreśla konieczność opracowania zintegrowanego i całościowego podejścia w praktycznym stosowaniu zarządzania wielopoziomowego określonego w aktach prawnych UE, w zgodzie z podstawowymi celami polityki UE i przy odnotowaniu ważnej roli uzupełniającej, jaką odgrywają podejście uwzględniające warunki na miejscu i podejście oddolne, co unaocznia np. rozwój lokalny kierowany przez społeczność;

9. wzywa do skoordynowania, wzmocnienia i sformalizowania agendy miejskiej; jest przekonany, że nie powinna ona pozostać dobrowolnym procesem oraz że państwa członkowskie i Komisja powinny przejąć większą odpowiedzialność, a także zobowiązać się do uważnego zbadania, a tam gdzie jest to możliwe, do wprowadzenia w życie otrzymywanych zaleceń;
10. zwraca się do partnerstw działających w ramach agendy miejskiej, aby szybko przyjęły zalecenia i plany działania; ponadto apeluje do Komisji, aby wykazała, w jaki sposób bierze się pod uwagę te konkretne propozycje, w szczególności w odniesieniu do lepszego stanowienia prawa, finansowania i wiedzy, oraz aby włączyła je w stosownych przypadkach do przyszłych wniosków ustawodawczych; apeluje do Komisji o systematyczne przedstawianie Parlamentowi sprawozdań z wynikami tych działań;
11. podkreśla, że ponieważ miasta potwierdziły swoją zdolność do skutecznego zarządzania zintegrowanymi działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju miast, powinno się zwiększyć ich rolę w realizacji wszystkich odpowiednich polityk;
12. nalega, aby Komisja wprowadziła szeroko zakrojoną terytorialną ocenę skutków miejskiego wymiaru wszystkich odpowiednich polityk UE w celu zagwarantowania, że wszystkie przyszłe akty ustawodawcze będą opierać się na analizie skutków wdrażania danych przepisów na szczeblu lokalnym i regionalnym; zachęca wszystkie miasta, stowarzyszenia miast, władze lokalne i regionalne, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz KR do większego i bardziej aktywnego zaangażowania dzięki rzeczywistemu udziałowi w tym procesie;
13. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie przez Komisję platformy z danymi dotyczącymi miast; niemniej jednak wzywa Eurostat i Komisję do gromadzenia i opracowywania bardziej szczegółowych danych, w szczególności danych dotyczących przepływów, aby umożliwić skuteczne dostosowanie istniejących i kształtowanie przyszłych polityk;
14. zwraca się do państw członkowskich, aby dopilnowały, że zgłaszane przez nie kandydatury do KR w pełni odzwierciedlają różnorodność ich struktur terytorialnych, oraz aby w stosownych przypadkach proponowały mianowanie większej liczby przedstawicieli szczebla lokalnego w KR;
15. podkreśla znaczenie stowarzyszeń reprezentujących miasta, takich jak EUROCITIES i Rada Gmin i Regionów Europy; apeluje, aby w stosownych przypadkach bardziej angażowały się one w działania odpowiednich grup ekspertów Komisji oraz grup roboczych Rady; podkreśla także znaczenie roli społeczeństwa obywatelskiego w życiu politycznym UE i w określaniu europejskiej polityki miejskiej;
16. jest przekonany, że istnieje potrzeba znaczącego wzmocnienia roli miast w kształtowaniu przyszłych polityk UE; wzywa zatem UE, aby zwłaszcza w perspektywie długoterminowej ponownie rozważyła wprowadzenie europejskiej polityki miejskiej.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU OPINII
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	15.5.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 31 -: 3 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Aleksander Gabelic, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Louis-Joseph Manscour, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Paul Nuttall, Younous Omarjee, Konstantinos Papadakis, Stanislav Polčák, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Maria Spyrali, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Matthijs van Miltenburg, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, John Howarth, Ivana Maletić, Miroslav Mikolášik, Bronis Ropè, Davor Škrlec, Damiano Zoffoli
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Dariusz Rosati, Boris Zala

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

31	+
ALDE	Ivan Jakovčić, Iskra Mihaylova, Matthijs van Miltenburg
ECR	Sławomir Kłosowski, Ruža Tomašić
EFDD	Isabella Adinolfi, Rosa D'Amato
GUE/NGL	Younous Omarjee
PPE	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Ivana Maletić, Miroslav Mikolášik, Andrey Novakov, Stanislav Polčák, Dariusz Rosati, Fernando Ruas, Maria Spyrali, Ramón Luis Valcárcel Siso, Joachim Zeller
S&D	Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Aleksander Gabelic, John Howarth, Constanze Krehl, Louis-Joseph Manscour, Liliana Rodrigues, Kerstin Westphal, Boris Zala, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Bronis Ropė, Davor Škrlec

3	-
EFDD	Paul Nuttall
ENF	Steeve Briois
NI	Konstantinos Papadakis

0	0

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ**

Data przyjęcia	24.5.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 18 -: 1 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Mercedes Bresso, Richard Corbett, Pascal Durand, Danuta Maria Hübner, Diane James, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Claudia Țapardel, Kazimierz Michał Ujazdowski
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Martina Anderson, Jérôme Lavrilleux, Jiří Pospíšil, Rainer Wieland
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Eduard Kukan, Fernando Ruas

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

18	+
GUE/NGL	Martina Anderson, Barbara Spinelli
NI	Kazimierz Michał Ujazdowski
PPE	Danuta Maria Hübner, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Eduard Kukan, Markus Pieper, Jiří Pospíšil, Fernando Ruas, György Schöpflin, Rainer Wieland
S&D	Mercedes Bresso, Richard Corbett, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, Pedro Silva Pereira, Claudia Țapardel
VERTS/ALE	Pascal Durand

1	-
NI	Diane James

1	0
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się